

Slutrapport Projekt V1056014:

Informationsinsatser för ökad användning av prydnadsväxter i utemiljöer

Bakgrund

Tillgången till nya prydnadsväxter som perenner, buskar och träd för utemiljöer blir allt större. Det innebär att de som arbetar med växtval för olika användningsområden behöver ökad kunskap för att utnyttja potentialen i de möjligheter som utbudet ger. Med stöd från Stiftelsen Lantbrukets Utveckling påbörjades 2009 en treårig satsning i samarbete mellan olika aktörer vid SLU Alnarp och plantskolesektorn, med målet att skapa en regelbundet återkommande fysisk mötesplats för växtleverantörer och växtanvändare genom en ”växtfestival” på SLU:s campus i Alnarp.

Den första växtfestivalen i september 2009 hade temat lignoser, det vill säga träd och buskar. Under fem dagar kunde professionella växtanvändare, SLU-studenter, trädgårdsföreningar samt den trädgårdsintresserade allmänheten granska och jämföra ett sortiment på cirka 140 växter, som ställts till förfogande av tio plantskolor.

Växtfestival nummer två, som denna slutrapport redovisar, genomfördes den 8-12 september 2010 i Alnarp med perenner som tema. Arrangörer var Movium, SLU, Alnarps Trädgårdslaboratorium, Tillväxt Trädgård och GRO/Perennagruppen. Cirka 225 perenner ställdes ut, välvilligt ställda till förfogande av totalt åtta plantskolor, varav sex st. tillhör Perennagruppen. Förutom Stiftelsen Lantbrukets Utveckling bidrog även Partnerskap Alnarp med medel för växtfestivalens genomförande (25 000 kr).

Material och metoder

Projektets ambition är att dels puffa för ”bortglömda” äldre växter som gärna kan få förnyad uppmärksamhet, dels att visa en del av det nya växtmaterial som presenteras i plantskolornas kataloger. Växtexperter i Alnarp, med forskaren Kenneth Lorentzon i spetsen, lämnade önskemål till plantskolorna om material vi ville få till Alnarp, samtidigt som plantskolorna själva tog tillfället i akt att visa upp växtmaterial som man ville lyfta fram. Som besökare skulle man få ett stort samlat växtutbud att studera, spännande inspiration, ny kunskap och – inte minst – ett gyllene tillfälle att diskutera växtanvändning i utemiljö med kollegor i branschen.

En förfrågan om medverkan i projektet gick ut till Perennagruppens 13 medlemmar runt om i landet. Totalt sex plantskolor engagerade sig och ställde växtmaterial till växtfestivalens förfogande: Björkåsmosse Perennodling, Djupedal Plantskola, Lackalänga Trädgård, Omberg Plantskola, Säve Plantskola samt Värö Trädgård. Dessutom inkom växtmaterial från Borealis Specialplantskolan i Alnarp och Splendor Plant. De cirka 225 perennerna utplacerades på fyra väl förberedda ytor inom Alnarps Trädgårdslaboratoriums område.

När det gällde nytt växtmaterial valde vi att göra en speciell satsning på fyra släkten där utbudet är stort och där det är av speciellt intresse att kunna studera olika arter och sorter intill varandra: solhatt, glansmiskantus, höstanemoner och ormbunkar.

Flera namn förtjänar att nämnas, vilka på olika sätt bidrog till att projektet roddes i land med så lyckat resultat: Kenneth Lorentzon, SLU Alnarp, och Eric Wahlsteen, Movium, som växtexperter, guider och författare till en informativ guide med växtbeskrivningar till alla de cirka 225 växterna; Fredrik Jergmo, Movium, som ansvarade för utformningen och gestaltningen av själva ”mässområdet”;

Alexandra Nikolic med medarbetare på Trädgårdslabbet och Alnarpsparken, som ansvarade för att växterna kom på plats och på väl förberedda ytor; Maja Pettersson, GRO, och Lena Holgersson, Perennagruppen, som höll i alla kontakter med de deltagande plantskolorna; Jonas Bengtsson, Perennagruppen, Mona Wembling, konsult, Karin Svensson, Cecilia Öxell och Peter Gaunitz, lärare på SLU Alnarp, som guidade besökare; Parvin Mazandarani, Movium, som organiserade anmälningsförfarandet; medlemmarna i DU med Daniel Nilsson och Jenny Nilsson i spetsen; samt naturligtvis alla de deltagande plantskolorna.

Resultat

Vi beslutade att, på samma sätt som under Lignosfestivalen, anordna fyra identiska halvdagsprogram den 8-9 september för professionella växtanvändare med föreläsningar i sal och guidade turer i sortimentet. Totalt kunde vi räkna in 216 besökare under dessa två dagar.

I samarbete med studentsällskapet Dendrologiska Utskottet (DU) i Alnarp anordnades därefter aktiviteter den 10-12 september för i tur och ordning studenter vid SLU Alnarp, Trädgårdsföreningar och den trädgårdsintresserade allmänheten. Ett antal DU-medlemmar utbildades som guider och fick ansvar för att guida cirka 200 studenter i växtsortimentet den 10 september. Studentdagen inleddes med en föreläsning av Kenneth Lorentzon i Aulan. Därefter delades studenterna in i tre olika guideomgångar under för- och eftermiddag. Gemensamt för studenterna var att de vid denna tidpunkt deltog i någon form av växtkurs, alltifrån fördjupad växtkännedomskurs till nyanlända studenter på lark/ling-programmen, vilka påbörjat sina Alnarpsstudier i slutet av augusti.

Den 11 september bjöds trädgårdsföreningar i södra Sverige in av DU för en kostnad på 80 kr per person inklusive fika. Ett trettiotal person hörsammade inbjudan. Under söndagen den 12 september inbjöd Trädgårdslabbet allmänheten till en visning av sin verksamhet, genom DU fick cirka 150 personer en guidad tur i växtsortimentet. Totalt blev det således cirka 600 personer som fick kunnig vägledning i sortimentet.

DU ansvarade även för att en visningsrabatt med perenner etablerades i anslutning till festivalområdet med Mona Wembling som stöd i designarbetet. Splendor Plant bidrog med växter till visningsrabatten, som blev mycket beundrad och fotograferad av deltagarna.

Ett Gröna Fakta har publicerats som en direkt följd av Växtfestivalen: *Ormbunkarnas återkomst* av Eric Wahlsteen och Kenneth Lorentzon (Gröna Fakta nr 8/2010, utgiven bland annat som bilaga i tidningen Utemiljö nr 8/2010).

Diskussion

Vi har goda belägg för att Växtfestivalen blev mycket uppskattad bland de professionella växtanvändarna. Vi hade lagt ut en skriftlig enkät i anslutning till lunchen, totalt fick vi in 61 utvärderingar med ett genomsnittsbetyg på 4,7 i en sexgradig skala. De positiva kommentarerna handlade bland annat om den guidade växtvandringen, att man fick se och höra om nyheter i ett samlat sortiment och att man fick med sig hem en informativ och detaljerad växtlista med beskrivning av alla de utställda växterna. Denna växtlista tjänar som inspiration och kunskapskälla i planeringen inför olika växtetableringar. Växtlistan delades ut till alla som gick med på en guidad tur under festivalen.

GRO/Perennagruppen har lagt ner ett stort arbete i samband med växtfestivalens planering och genomförande. Perennagruppen och dess styrelse är väl medveten om betydelsen av att synas och profilera sin verksamhet och sina produkter vid ett arrangemang som lockar så många deltagare med beslutsfattande och arbetsledande funktion inom "utemiljöbranschen". Perennagruppen tog därför

beslut om att vara huvudsaklig samarbetspartner även inför 2011 års växtfestival, Vårfägring, med vårblostande perenner som bärande tema.

Publikationer

- Artikel i Movium Direkt nr 4/2010
- Artiklar på Moviums hemsida www.movium.slu.se, bland annat nyhetsartiklar publicerade den 9 och 10 september 2010.
- Gröna Fakta nr 8/2010: *Ormbunkarnas återkomst* av Eric Wahlsteen och Kenneth Lorentzon
- Artikel i Viola, affärstidningen för trädgårdsföretagare, nr 10/2010.
- Notiser i fack- och dagspress, bland annat Kyrkogården, Viola.

